

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้าน
ฉันทลักษณ์ในการเขียนบทร้อยกรอง จากวิธีสอนแบบอนุमानและวิธีสอนแบบอุปมาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านฉันทลักษณ์ในการเขียนบทร้อยกรองของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอน โดยวิธีสอนแบบอนุमानและแบบ
อุปมาน

สมมุติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ด้านฉันทลักษณ์ในการเขียนบทร้อยกรองของกลุ่มที่เรียนด้วย
วิธีอนุमानกับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีอุปมาน แตกต่างกัน

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6/1 และ 6/3 โรงเรียนวัดเมธังกราวาส (เทศวิบูลราษฎร์อนุคุณ) อำเภอ
เมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 จำนวน ห้องละ 30 คน
รวม 60 คน ก่อนทำการทดลองผู้วิจัยได้วิเคราะห์แผนการทดสอบวิชาภาษาไทย ภาค
เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2526 ของนักเรียนทั้งหมดจำนวน 8 ห้องเรียน มาหาข้อ
ที่มีจำนวนนักเรียนเท่ากัน มีมัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) ใกล้เคียงกัน แล้วทดสอบค่าที (t - test) และค่าความแปรปรวนไคยสกี
แสดงว่าห้องเรียน ดังกล่าวมีนักเรียนที่มีความรู้ทางภาษาไทย ไม่แตกต่างกันที่ระดับ

ความมีนัยสำคัญ .05 จากนั้นจึงคัดเลือกเรียนที่มีคะแนนระดับกลางเท่ากันออกห้องละ 3 คน เพื่อให้ได้ประชากรตามที่ต้องการคือ กลุ่มละ 30 คน นำทั้ง 2 ห้องมา จับฉลากเลือกวิธีสอนได้ ป.6/1 สอนวิธีอุปมาน ป.6/3 สอนวิธีอุปมาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ซึ่ง ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน และผ่านการวิเคราะห์ รายชื่อ ไคค่าความยากระหว่าง .21 - .80 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .23-.56 และค่าความเที่ยงเมื่อนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร = .89
2. แบบทดสอบกำหนดให้เขียนกลอนสี่ กลอนแปด และกาพย์ยานี 11 อย่างละ 2 บท
3. แผนการสอนเรื่องฉันทลักษณ์ในการเขียนบทร้อยกรอง จำนวน 16 แผน
ดังนี้
 - ลักษณะบังคับโดยทั่วไปของคำประพันธ์ประเภทกลอน 4 แผน
 - ลักษณะบังคับของกลอนสี่ 4 แผน
 - ลักษณะบังคับของกลอนแปด 4 แผน
 - ลักษณะบังคับของกาพย์ยานี 4 แผน

แผนการสอนทั้งหมด แยกเป็นแผนการสอนวิธีอุปมาน 8 แผน
แผนการสอนวิธีอุปมาน 8 แผน ใช้เวลาในการสอนแผนละ 3 คาบ รวมใช้เวลา
สอน 48 คาบ ทดสอบอีก 4 ครั้งใช้เวลา 10 คาบ รวมใช้เวลาในการสอนและ
ทดสอบทั้งสิ้น 58 คาบ
4. แบบฝึกหัดทบทวน 4 ชุด

วิธีคำนวณงาน

1. ผู้วิจัยคำนวณการ สอนทั้งสองกลุ่มตามแผนการสอนที่สร้างไว้ 16 แผน
2. หลังจากเสร็จสิ้นการสอนแผนที่ 2 แผนที่ 4 แผนที่ 6 และแผนที่ 8

นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาทดสอบทั้งสองกลุ่ม ตามเนื้อหาที่ละตอน ผู้วิจัยตรวจสอบข้อสอบเองและเก็บรวบรวมคะแนนไว้จนครบ

3. นำคะแนนผลการทดสอบทั้ง 2 กลุ่ม มาเปรียบเทียบหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องฉันทลักษณ์ในการเขียนบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีอุปมาและวิธีอุปนัย พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีอุปมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีอุปนัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งเมื่อวัดผลสัมฤทธิ์ด้วยการทดสอบแบบเลือกตอบ และการให้เขียนบทร้อยกรองด้วยตนเอง

2. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีอุปมานี้มีความสามารถด้านใจความและการเลือกใช้คำ ในการเขียนบทร้อยกรอง ไม่แตกต่างกับนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีอุปนัย คือไม่มีนัยสำคัญที่ .05

3. ผลจากการทดลองสอน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถแต่งบทร้อยกรองที่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ และมีความไพเราะตามสมควรได้ ถ้าครูได้เลือกใช้วิธีสอนที่ถูกต้อง และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่ นักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านฉันทลักษณ์ในการเขียนบทร้อยกรอง พบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีอุปมา และนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีอุปนัย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ทราเวอร์ส (Travers 1967 : 142) ที่ว่า การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ และความคิดรวมยอดใด ๆ อย่างไม่รู้ และเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับวิธีสอนของครู ดังนั้น

เมื่อครูใช้วิธีสอนที่แตกต่างกัน ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันด้วย และจากการพิจารณาคุณค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เวอเธน (Worthen 1968 : 59) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนด้วยวิธีสอนแบบค้นพบด้วยตนเอง กับวิธีการสรุปครอบคลุมในลำดับแรกของการสอนแก่นักเรียน เกรด 5 และ เกรด 6 เรียนความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผลการทดสอบปรากฏว่า การสอนด้วยวิธีสรุปครอบคลุมในลำดับแรกของการสอนหรือการบอกส่วนรวมหรือกฎเกณฑ์ก่อนให้ผลการเรียนรู้ดีกว่าการสอนด้วยวิธีค้นพบด้วยตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญวิทย์ จรตระการ (2524 : 54) ซึ่งได้เปรียบเทียบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีอนุমানและวิธีอุปมาน ใช้เวลา 42 คาบ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบอนุमानมีผลสัมฤทธิ์ด้านความคิดรวบยอด และความคงทนของความคิดรวบยอดสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบอุปมาน และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ลักขณา วรระวีร์กุล (2526 : 52) ซึ่งได้เปรียบเทียบการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนและรูปเรขาคณิตด้วยวิธีสอนแบบอนุमानและอุปมาน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 60 คน ใช้เวลาสอนกลุ่มละ 42 คาบ ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอนุमान มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอุปมานทั้งสองเรื่อง

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในแต่ละเรื่องจะเห็นว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีอนุमान มีคะแนนเฉลี่ยในการวัดผลด้านฉันทลักษณ์ในการเขียนบทหรือโครงอง ด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบและการเขียนบทหรือโครงองด้วยตนเอง สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีอุปมานทุกเรื่อง ทั้งนี้เนื่องมาจาก

1. วิธีสอนแบบอนุमान เป็นวิธีสอนที่ครูผู้สอนจะเป็นผู้บอกค่าจำกัดความกฎเกณฑ์ หรือวิธีการให้นักเรียนทราบก่อน แล้วจึงเสนอตัวอย่าง ซึ่งเป็นวิธีการแนะแนวทางให้นักเรียนได้สังเกต พิจารณา ทดลอง พิสูจน์ กฎเกณฑ์นั้นด้วยตนเอง นักเรียนจึงเกิดความเข้าใจตามนั้นอย่างถูกต้อง และวิธีสอนแบบนี้เป็นที่ยอมรับและนิยมใช้กันมานานในประเทศไทย นับได้ว่าเป็นวิธีสอนในเบื้องต้นแรกที่สุดสอนรู้จักกัน คือการถ่ายทอดสิ่งที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียน ในปัจจุบันนี้การสอนด้วยวิธีนี้ก็ยังเป็นที่ยอมรับและถือปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายอยู่ แม้ว่าจะมีผู้ค้นพบวิธีการสอนที่ได้ผล

อีกมากวิธี แต่วิธีอนุมาณยังคงมีความสำคัญและจำเป็นในการเรียนการสอนอยู่เสมอ ดังนั้นการสอนด้วยวิธีอนุมาณในชั้นประถมศึกษา จึงให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า การสอนวิธีอุปมาน

2. วิธีสอนแบบอุปมาน เป็นวิธีสอนที่เริ่มจากการเสนอตัวอย่างก่อน แล้วให้นักเรียนสังเกต ทดลอง เปรียบเทียบ เมื่อเกิดความเข้าใจแล้ว จึงสรุปเป็น กฎเกณฑ์ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นวิธีที่ให้ผลดีในเรื่อง ความเข้าใจและสามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้นาน แต่การที่จะให้นักเรียนในระดับประถมศึกษาตั้งสมมุติฐาน เพื่อหาทาง พิสูจน์ความจริงบางอย่างนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องที่ง่ายนัก เพราะย่อมต้องอาศัยประสบการณ์ และพื้นความรู้เดิมที่ลึกซึ้งและกว้างขวางพอสมควร ซึ่งนักเรียนในระดับนี้ยังได้รับการฝึกฝนให้รู้จักการคิด หาเหตุผล และการตัดสินใจหามาบ่อย ผลจากการวิจัยอีกส่วนหนึ่งของเพียเจต์ ในเรื่องการพัฒนาการทางสติปัญญา (**Intellectual Development**) ของเด็ก ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า เด็กอายุระหว่าง 11-14 ปี (ตั้งแต่ประถมปลาย-มัธยมต้น) หรือชั้น (**Formal Operations**) มีความสามารถพอที่จะมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในปัญหาที่เกิดขึ้นได้บ้างเล็กน้อย แต่ยังไม่ถึงขั้นพิจารณาหาเหตุผลได้อย่างสมบูรณ์แบบนัก เพียงแต่สามารถจะเดาหรือคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเพียงใกล้เคียงความจริง หรืออาจจะห่างไกลความจริงได้เท่า ๆ กัน ทั้งนี้ขึ้นกับประสบการณ์และพื้นความรู้เดิม ของเด็กเป็นสำคัญ (**Jean Piaget** อ้างถึงใน จานง ทราบแย้มแซ 2516: 76-78) ดังนั้นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในวัยนี้จึงไม่สามารถเรียนรู้ จากการสอนด้วยวิธีอุปมานได้ผลดีเท่ากับวิธีอนุมาณ นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีอุปมาน จึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีอนุมาณ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งสองกลุ่ม ผู้วิจัยได้สอดแทรกกิจกรรม การทดสอบความถูกต้องโดยการจัดในรูปของ เกมการแข่งขัน เป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน ขณะเดียวกันก็ได้รับการทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วด้วย การจัดกิจกรรมการทดสอบ ความถูกต้องในท้ายชั่วโมงนี้ ครูผู้สอนโดยทั่วไปมักจะลืมหรือละเลยกิจกรรมส่วนนี้

โดยเฉพาะครูผู้สอนที่ใช้วิธีสอนแบบอนุमानที่นิยมเพียงการบอกกฎเกณฑ์ให้นักเรียน พิสูจน์ตัวอย่างแล้วถึงขั้นทำแบบฝึกหัดซึ่งเป็นการข้ามขั้นไป นักเรียนจึงขาดการกระทำ หรือเรียนรู้ด้วยตนเอง ขาดการฝึกฝนให้รู้จักคิดและตัดสินใจ ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ต่อการเรียน และการเรียนการสอนจึงไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

ในค่านสถานการณ์ในการเรียน ผู้วิจัยและอาจารย์อื่น ๆ ที่เข้าสังเกต การสอนในห้องเรียน ได้สังเกตพบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม สนใจเรียนดีมาก นักเรียน ให้ความร่วมมือในการเรียน การทำงานกลุ่ม และการทดสอบเป็นอย่างดี มีความ กระตือรือร้น สนุกสนาน ไม่แสดงอาการเบื่อหน่าย ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้จัดการเรียน การสอนในลักษณะการทำกิจกรรมกลุ่ม มีเกมการแข่งขันซึ่งเร้าความสนใจของเด็กเป็น ส่วนใหญ่ ในการสอนวิธีอนุमानนั้นในขั้นที่ครู เสนอหลักการหรือกฎเกณฑ์ นักเรียนสนใจดี ไม่มีอาการเบื่อหน่ายเช่นที่ผู้วิจัยในเรื่องคล้ายคลึงกันเช่นนี้ได้เสนอไว้ ทั้งนี้เพราะ ผู้วิจัยพยายามนำกิจกรรมแปลก ๆ สนุกสนานมานำเข้าสู่บทเรียนก่อน และพยายามใช้ วิธีการ เสนอหลักการและกฎเกณฑ์ อย่างตระทรรค์ในเวลาอันสั้นที่สุด สอดแทรกด้วย คำพูดและกริยาอาการที่เป็นที่เร้าใจนักเรียนอยู่ตลอดเวลา ในค่านวิธีสอนแบบอนุमान ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเดียวกันในการนำเข้าสู่บทเรียน แต่การ เสนอตัวอย่างผู้วิจัยต้องใช้เทคนิค อย่างมากที่จะกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักสรุปหากฎเกณฑ์ เช่นใช้คำถามนำ การเป็นผู้นำ อภิปราย เพราะนักเรียนยังไม่รู้จักการคิดหาเหตุผล ไม่รู้จะเริ่มต้นตรงไหน และ สรุปอย่างไร ทำให้เสียเวลาในขั้นนี้ไปมาก และไปเบียดเวลาในการทำกิจกรรมขั้น อื่น ๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนถูกฝึกให้คิดหาเหตุผลน้อยและเคยชินกับ การถูกบอกและถ่ายทอดให้เสมอมา แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนในกลุ่มก็ให้ความสนใจ พยายามที่จะคิดและปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้วิจัยเป็นอย่างดี ในการทดลองสอนของ ผู้วิจัยดังกล่าว อาจารย์ผู้เข้าสังเกตการสอนหลายท่านได้ให้ความเห็นว่า เป็นวิธีการ สอนที่ได้ผลดี และน่าสนใจมาก แต่ในเวลาสอนจริง ๆ แล้วคงทำไม่ได้ ทั้งนี้เพราะ การสอนโดยสอดแทรกกิจกรรมเข้าไปในทุก ๆ ขั้นตอนนั้น มีข้อยุ่งยากในเรื่องของ การเตรียมการสอนและต้องทำอุปกรณ์จำนวนมาก ซึ่งในสภาพที่เป็นอยู่นั้นทำไม่ได้ และเกรงว่าเด็กนักเรียนจะเพลิดเพลินอยู่กับกิจกรรมซึ่งเปลี่ยนไปอยู่ตลอดเวลา จน ไม่สามารถสรุปลงได้ว่า กิจกรรมเหล่านั้นต้องการจะสอนเนื้อหาอะไร และเวลาใน

การสอนไม่เพียงพอ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การสอนนั้นไม่จำเป็นต้องดำเนินการหรือจัดกิจกรรมทุกขั้นตอนตามผู้วิจัยเสนอไป เพียงแต่ต้องการให้ครูได้ตระหนักว่ามีวิธีการเรียนการสอนมากมายที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีที่สุด วิธีการเหล่านี้เป็นการเสนอแนะแนวทางที่ครูอาจทำได้ ครูสามารถพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะกับเนื้อหา วัตถุประสงค์และเวลาในการสอน เพราะการสอนด้วยการใช้กิจกรรมเข้าช่วยนั้นนำความคิดได้ดีกว่า การบอกเล่าและให้ปฏิบัติตามครูอย่างเดียวนักเรียนจะเรียนได้ผลดีแค่ไหนขึ้นอยู่กับความสามารถของครูที่จะมีเทคนิคในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องและจุดประสงค์ของการเรียน กิจกรรมการทดสอบความถูกต้องในเวลาเรียนที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงแล้วจะมีส่วนช่วยอย่างมากในการทดสอบความรู้ของเด็ก และสรุปความเข้าใจที่ถูกต้องในแต่ละเรื่อง ส่วนเรื่องของอุปกรณะนั้น ผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นตัวอย่างของการนำเศษวัสดุที่เหลือใช้ ของทาง่ายและสิ่งที่ได้จากธรรมชาติทั่ว ๆ ไป มาคิดแปลงใช้เป็นอุปกรณ์ได้

ในด้านการฝึกเขียนบทร้อยกรองด้วยตนเองนั้นหลังจากการสอน นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในการเขียนบทร้อยกรองอยู่ในระดับเดียวกัน คือระดับปานกลาง การเขียนบทร้อยกรองคือกลอนสี่ กลอนแปด และกาพย์ยานี 11 นั้นนักเรียนไม่ได้เรียนรู้มาก่อน ผู้วิจัยได้ฝึกให้นักเรียนเขียนเป็นกลุ่ม และเขียนด้วยตัวเองทั้งในห้องเรียนและเป็นการบ้าน นักเรียนส่วนใหญ่เขียนบทร้อยกรองได้ถูกต้องและยังบังคับในเรื่องของ คณะ พยางค์ และสัมผัส ส่วนเสียงวรรณยุกต์นั้นนักเรียนทราบว่าจะใช้เสียงใดตำแหน่งใด แต่ยังไม่เลือกหาคำที่เหมาะสมไม่ได้ ในเรื่องของเนื้อหา นักเรียนเขียนได้เนื้อหาดี เนื่องจากผู้วิจัยได้พยายามเน้นเรื่องเนื้อหาโดยสนทนาหรืออภิปรายถึงเรื่องที่จะเขียนก่อนทุกครั้ง แต่ในเรื่องของความไพเราะของภาษานั้น นักเรียนทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่จะเขียนได้ไม่ดีนัก นักเรียนไม่สามารถจะเลือกสรรคำมาใช้ให้ไพเราะได้เท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่เห็นว่าได้ใช้ความพยายามอย่างมาก บทร้อยกรองที่ออกมาจึงเป็นลักษณะของกลอนหาไป คือมุ่งการสัมผัสแต่ไม่มีความหมาย และไม่มีความไพเราะ สัมผัสนอกมีครบถ้วนถูกต้อง แต่ขาดคำสัมผัสในหรือมีความเข้าใจเรื่องสัมผัสดี แต่หาคำมาสัมผัสให้ไพเราะไม่ได้ ทั้งนี้จากการสนทนา

กับครูอาจารย์ และเด็กนักเรียนได้ทราบว่า การสนับสนุนเรื่องนี้ในโรงเรียนมีน้อย ทั้งในด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนได้มีส่วนพบเห็นได้อ่านได้ฟัง หรือการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับด้านนี้ ตลอดจนการเข้ามีส่วนร่วมในการแสดงผลงานใด ๆ ในเรื่องนี้ และทางโรงเรียนยังขาดครู อาจารย์ ที่สนใจทางด้านนี้โดย ตรงอีกด้วย ดังนั้นเด็กนักเรียนจึงขาดประสบการณ์พื้นฐานในเรื่องการเขียนบทร้อยกรองเป็นอย่างมาก

เมื่อผู้วิจัยเข้าทำการทดลองสอนจึงเป็นขั้นแรกที่ให้นักเรียนได้เริ่มฝึกหัดและให้ความสนใจเกี่ยวกับด้านนี้ ผู้วิจัยได้พยายามแนะนำชักชวนให้นักเรียนเห็นความสำคัญและความไพเราะของบทร้อยกรอง และได้พยายามฝึกฝนจนสุดความสามารถ แต่เนื่องจากมีเวลาน้อย ประกอบกับแบบฝึกหัดทบทวนที่ให้นักเรียนทำนั้น นักเรียนทำไม่ได้ครบ เนื่องจากมีการบ้านวิชาอื่น ๆ ที่เรียนตามปกติมากอยู่แล้ว และเมื่อทราบว่าสิ่งที่เรียนไม่ได้เกี่ยวกับคะแนนสอบนักเรียนบางส่วนจึงเลยไม่ได้ฝึกฝนจึงไม่เกิดความคล่องแคล่วเท่าที่ควร แต่นักเรียนบางคนก็เขียนกลอนได้ก็เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น ซึ่งถ้ามีเวลาและได้รับการแนะนำฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ก็จะเขียนได้ดีขึ้นอีกมาก และนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้ความสามารถในเรื่องของบทร้อยกรองเพิ่มขึ้นกว่าเดิม อันแสดงว่าแม้นักเรียนจะไม่มีความรู้ความสามารถในเรื่องใดมาก่อน แต่ถ้าครูได้สอนถูกวิธี และได้จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้ นักเรียนก็จะได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้มีความสามารถในเรื่องนั้น ๆ มากขึ้น

ปัญหาที่พบในการทดลองสอนคือ นักเรียนไม่พยายามที่จะคิด หรือคิดไม่เป็น ทำให้เป็นปัญหาตรงที่ผู้วิจัยจะต้องเป็นผู้เริ่มการอธิบายหรือใช้คำถามนำก่อนทุกครั้ง จึงจะคิดตาม และระยะเวลาที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในการสอนน้อยไป หรือค่อนข้างพอดีเกินไป จนต้องทำกิจกรรมแต่ละขั้นค่อนข้างรีบเร่ง นักเรียนมีการบ้านและกิจกรรมในโรงเรียนมาก จนไม่ค่อยมีเวลาได้ฝึกฝน และทำแบบฝึกหัดได้อย่างครบถ้วน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในด้านการเรียนการสอน

1. ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคควรได้ตระหนักถึงความสำคัญ

และส่งเสริมให้มีการนำวิธีสอนแบบอนุमानและแบบอุปมานไปใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชาและวัยของเด็ก สำหรับในชั้นประถมศึกษา วิธีอนุमानจะเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่มีกฎเกณฑ์ และมีเวลาในการฝึกฝนให้เรียนรู้อย่างตนเองน้อย แต่ถาต้องการสอนให้นักเรียน "คิดเป็น" ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ครูผู้สอนก็ควรจะได้นำวิธีอุปมานไปใช้เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดค้นหาเหตุผล และเกิดการเรียนรู้อย่างตนเอง

2. ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องควรนำเอาวิธีสอนทั้ง 2 แบบมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน โดยการรวมวิธีสอน 2 วิธีเข้าด้วยกัน ด้วยการสอนให้คิดหาเหตุผลจนเข้าใจแล้วจึงสรุปเป็นกฎเกณฑ์ (วิธีอุปมาน) เสียก่อน ต่อจากนั้นก็ตรวจสอบความถูกต้องของกฎเกณฑ์นั้นอีกครั้งหนึ่ง (วิธีอนุमान) ก็จะทำให้ประโยชน์ด้านความกระตือรือร้นใคร่ที่จะเรียนรู้อย่างตนเอง และฝึกฝนการคิดหาเหตุผลในกรณีต่าง ๆ ช่วยให้ได้ความรู้ที่แน่นอนอีกด้วย

3. แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หากจะนำไปใช้อาจปรับปรุงสื่อการสอนได้ตามความเหมาะสมไม่จำเป็นต้องใช้สื่อการสอนตามที่กำหนดไว้ทุกอย่าง กิจกรรมหรือเกมการแข่งขันทุกอย่างก็สามารถเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของเรื่องที่สอน เกมหรือการแข่งขันทุกอย่างควรจะให้รางวัลเล็กน้อยโดยอาจให้เป็นคะแนนหรือไอของเล็กน้อยเป็นการเสริมแรง

4. ครูผู้สอนควรเห็นความสำคัญของการใช้บทหรือกรองให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้เหมาะสมทุกวิชา โดยการเลือกบทหรือกรองที่ผู้สอนเขียนเอาไว้มาใช้ หรือควรฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของบทหรือกรองพอสมควร โดยการศึกษาในแง่ฉันทลักษณ์ สิ่งสำคัญคือการฝึกหัด เขียนตามความฉันทลักษณ์ สนใจตลอดจนแขนงวิชาที่ตนเองมีความรู้ เพื่อจะได้มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะสร้างสรรค์บทหรือกรองและนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ให้น่าสนใจและจดจำได้ดี อีกทั้งจะช่วยสืบทอดวัฒนธรรมไทยจากอดีตมาเป็นสิ่งที่มีคุณค่าร่วมสมัยอีกทางหนึ่งด้วย แบบฝึกของผู้วิจัยบางส่วนได้ศึกษาและคิดแปลงมาจากหนังสือแบบฝึกหัดการเขียนกลอนของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันเนา ภูเก็น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า มีรายละเอียดในการฝึกฝนที่เหมาะสมสำหรับครูผู้สนใจเป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรได้ทำวิจัยในเรื่องเดียวกันกับระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อศึกษาว่าวิธีสอนแบบอนุमानและอุปมาน จะใช้กับระดับชั้นอื่น ๆ ได้ผลดีมกน้อยเพียงใด
2. ควรได้ทำวิจัยในด้านการเปรียบเทียบระหว่างวิธีสอนที่รวมวิธีอนุमानและอุปมานเข้าด้วยกันกับวิธีสอนแบบอื่น ๆ ในการสอนวิชาภาษาไทยที่เกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ
3. ควรมีการวิจัยค้นคว้าวิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการสอนภาษาไทยให้มากขึ้นโดยเฉพาะในเรื่องของบทหรือกรอง เพื่อนักเรียนจะได้มีความสนใจทางคานนี้มากขึ้น
4. ควรได้ศึกษาและพิสูจน์ว่า จะสามารถนำเอาบทหรือกรองมาเป็นประโยชน์ในการสอนได้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด ในระดับชั้นเรียนใดชั้นเรียนหนึ่ง